

EEN ONBEKEND LEVEN

SUSIE STEINER BIJ UITGEVERIJ CARGO

Na 72 uur

SUSIE STEINER

EEN ONBEKEND LEVEN

Vertaald door Daniëlle Stensen

2019
AMSTERDAM

Cargo is een imprint van Uitgeverij De Bezige Bij, Amsterdam

Copyright © 2018 Susie Steiner

Copyright Nederlandse vertaling © 2019 Daniëlle Stensen

Oorspronkelijke titel *Persons Unknown*

Oorspronkelijke uitgever The Borough Press, Londen

Omslagontwerp Wil Immink

Omslagillustratie Henry Steadman

Foto auteur Jonathan Ring

Vormgeving binnenwerk Peter Verwey, Heemstede

Druk Wilco, Zutphen

ISBN 978 94 031 4760 4

NUR 305

uitgeverijcargo.nl

14 DECEMBER

JON-OLIVER

Hij is aangeslagen. Duizelig. Helt over. Hij loopt weg als vies water dat kolkend in de afvoer vloeit. Hij wankelt, kan amper het ene been voor het andere zetten, de grond lijkt steeds dreigender dichterbij te komen. En toch gaat hij door. Er is iets mis.

Hij is zo slap als een vaatdoek, zijn tred is log. Zijn scheenbeen klopt. Een schermutseling – alsof hij is rondgedraaid tijdens een spelletje blindemannetje – zo snel dat hij toen het voorbij was dacht dat hij beroofd was. Maar toen hij zijn lijf beklopte, voelde hij dat zijn portemonnee en telefoon er nog waren.

Zijn spieren zijn sponzig, reageren niet. Zijn benen waden er-gens doorheen, het landschap is zo weids dat hij haast niet voor-uitkomt. De lucht is benauwd, als een nat spinnenweb. Hij kan nauwelijks ademen.

Hij strompelt naar rechts, een modderig bebost gebied in, in een richting die hij niet had willen nemen, en het is net alsof de grond zich naar hem uitstrekt. Is het drijfzand in plaats van modder?

Hij is nu doodsbang, nerveus legt hij een hand op zijn borst. Zijn overhemd is doorweekt, ook al regent het niet. Hij kijkt naar zijn hand. Er glinstert iets donkers, welke kleur het heeft is vanwege de duisternis en de oranjeachtige straatverlichting niet te zien.

Hij raakt in paniek, kan zijn longen niet vullen. Wat is er met hem aan de hand?

Hij valt in de modder, voelt dat armen hem optillen en hem wiegen. Als hij opkijkt, ziet hij blond haar. De hem onbekende geur van parfum.

Saskia?

‘Sas?’ fluistert hij verward. Heeft zij dit veroorzaakt, na al haar stommiteiten? Ze is te ver gegaan en hij kon haar niet tegenhouden.

‘Sas?’

Zijn zicht neemt af, hij is te moe.

De wereld valt weg.

MANON

Een chipje in de ene hand, een boterham in de andere. In haar bekken voelt ze gekietel en een soort lichte, rondgaande kneedende beweging, als vlinders in een zak. Het is wel weer typerend dat juist zij tijdens de zwangerschap geen greintje misselijkheid voelt, maar in plaats daarvan wel een onstilbare eetlust heeft.

Ze wordt zich ervan bewust dat Harriet en Davy aan de andere kant van de kantoortuin op dringende toon gedempt met elkaar praten. Er is iets aan de hand. Ze komen in beweging. Manon doet reikhalzend haar uiterste best om het te horen, maar haar collega's zijn te ver weg.

Als ze langs haar bureau lopen, vraagt ze: 'Is er iets aan de hand?'

'Er is een zaak binnengekomen,' zegt Harriet, maar het is wel duidelijk dat ze geen zin heeft Manon op de hoogte te brengen.

'O, om wie gaat het?' vraagt Manon met volle mond. Ze negeren haar.

Ze kijkt naar Davy, die tegenwoordig zo vol van zichzelf is: brigadier Davy Walker, gepromoveerd door de baas, Gary Stanton. Hij zou Stanton net zo goed 'papa' kunnen noemen. Ach, hij liever dan zij. Manon is druk op zoek naar de balans tussen haar werk en haar leven: bureauwerk, regelmatige werktijden, een huis vol kinderen. Ze wil zich richten op de vraag of ze een abonnement op een biologische maaltijdbox zal nemen of dat dat een te radicale persoonlijkheidsverandering zou zijn. Je kunt natuurlijk ook overdrijven...

En toch doet ze haar uiterste best om het gesprek tussen Harriet en Davy af te kunnen luisteren.

‘Ik zou bijzonder adviseur ter plekke kunnen zijn, steun verlenen, eten brengen,’ biedt ze aan.

Toen ze Harriet had gesmeekt om weer op de afdeling Ernstige Delicten te mogen werken, vastbesloten om de ellende van de Metropolitan Police (een vreselijke baas, een verpletterende werkdruk) en de kosten van het levensonderhoud in Londen achter zich te laten, had ze gezegd dat ze alles zou doen, hoe saai ook. *Cold cases*.

‘Je wilt echt geen cold cases doen,’ zei Harriet. ‘Cold cases zijn de doodsteek voor je carrière.’

‘Dat wil ik wel, dat meen ik. Saaie, uitzichtloze overbodigheid, daar ben ik aan toe.’

En zo kwam ze met haar steeds dikker wordende buik (ze is nu vijf maanden) inderdaad bij de cold cases terecht, waar ze een groot deel van de tijd doorbrengt met het onwennig volgen van haar navigatiesysteem door The Fens – *indien mogelijk: omkeren* – om mensen te verhoren die van de afgelopen week al bijna niets meer weten, laat staan over iets van tien jaar geleden. Ze houdt zichzelf voor dat het prima is. Dit is wat ‘alles hebben’ inhoudt (hoewel het bijna altijd aanvoelt alsof ze alleen maar flintertjes van heel saai dingen heeft): om vijf uur thuis, wasmiddel voor een gevoelige huid kopen. *De bestemming ligt aan uw rechterkant*.

Jezus, echt?

Harriet is haastig weggelopen.

‘Davy. Hé, Davy,’ fluistert Manon tegen hem terwijl hij iets intoetst op zijn telefoon. Maar Davy – die vroeger voor haar werkte, die vroeger naar haar pijpen danste terwijl zij hem tot stilte maande – maant haar met een vingergebaar tot stilte. Nu is hij de brigadier die de leiding heeft terwijl zij... Nou ja, eerlijk gezegd is ze ook veel te moe.

‘Vertel me nou even wat er aan de hand is,’ zegt ze als hij zijn telefoongesprek heeft afgerond.

‘Steekpartij, man, Hinchingbrooke Park.’

‘Wat aardig van hem om zo dicht in de buurt de pijp uit te gaan.’

‘Ik weet niet eens of hij al dood is,’ zegt Davy. Zijn ogen schieten heen en weer bij alles waaraan hij denkt: checklist, pd-logboek en de TR, ongetwijfeld. ‘Het is nog pal naast het forensisch lab ook. We kunnen er lopend heen. Makkelijker kan niet.’

Hij hangt alweer aan de telefoon, terwijl hij naar de dubbele deuren van de afdeling loopt.

Haar huis uit het eind van de eeuwwisseling, plomp in het vierkantje gemaaid gras, lijkt op dat op een kindertekening, compleet met een puntdak en ramen als ogen. Niet al te blij: een stoïcijn's gezicht, tevreden met zijn lot. Om het gazon staat een buxushaag, zo laag dat je eroverheen zou kunnen stappen. Wat heeft dat eigenlijk voor zin? vraagt ze zich af, terwijl ze zich het anti-inbraakadvies herinnerde dat ze vaak gaf toen ze nog uniformdienst draaide. Plant prikkelstruiken onder de ramen. *Staf ik prik!*

Ze steekt haar sleutel in het slot van de kunststof deur met nep glas-in-loodruitjes, laat zichzelf binnen en ziet dat de realiteit nog wel een eindje verwijderd is van wat ze had gehoopt toen ze terugverhuisde naar Huntingdon. Ze dacht dat ze heel ruim zou gaan wonen en dat ze Fly en Solly een fantastische (min of meer) landelijke jeugd zou geven.

‘Ik wil een zwarte jongen niet in Londen grootbrengen,’ zei ze tegen haar zus Ellie toen ze begon aan haar campagne om terug te verhuizen naar Cambridgeshire. Die had Manon in gang gezet nadat ze bij de directeur van Fly's gigantische, angstaanjagende middelbare school had moeten komen en ze steeds banger werd dat hij zich inliet met foute jongens, of misschien wel dat hij zo'n foute jongen was.

‘Dat is juist de plek om een zwarte jongen groot te brengen,’ zei Ellie.

‘En de plek om te zien dat hij om de vijf minuten wordt aangehouden en gefouilleerd? Dat hij wordt gearresteerd voor dingen die hij niet heeft gedaan? Dat hij in de gaten wordt gehouden door oude dametjes die denken dat hij ze gaat beroven? Ik zie het wel hoor, dat ze hem in de smiezen houden, en dat breekt verdomme mijn hart.’

‘Jij verplaatst hem dus liever naar het centrum van de xenofobie, waar hij in de wijde omtrek de enige zwarte jongen is?’ zei Ellie. ‘Je zou de oude dametjes daar eens moeten zien.’

‘We kunnen het niet betalen om hier te blijven. De huur is een te grote aanslag op mijn inkomen. Voor jou ook. Kom op, met z’n vieren zouden we een groter huis kunnen krijgen. Fly zou nooit weg willen bij Sol, dat weet je.’

Ellie keek twijfelend. ‘De huur is inderdaad astronomisch hoog,’ gaf ze toe. ‘Maar Jezus, ik haat het om te moeten verkasen. Ergens opnieuw moeten beginnen, nieuwe vrienden maken. Van de gedachte alleen al raak ik uitgeput. En ik heb hier een groepje moeders over wie ik me prettig ambivalent voel.’

‘We zouden een landhuis kunnen krijgen in Huntingdon, Ely of Peterborough,’ voerde Manon aan. ‘Je zou...’

‘Aan de antidepressiva kunnen gaan?’

‘Weer kunnen gaan werken.’

Hun onaantrekkelijke vijfkamerwoning tegenover het hoofdbureau van politie in Hinchingsbrooke kost een fractie van wat ze uitgaven aan twee appartementen in de hoofdstad en is ruim twee keer zo groot. Elk van hen – zij, Ellie, de twaalfjarige Fly (wiens gypsen alleen al, als cruiseschepen die op drift geraakt zijn, bijna een eigen woning nodig hebben) en Ellies zoontje van bijna drie, Solomon – heeft een ruime slaapkamer, terwijl de slaapkamers van Ellie en haar zelfs een badkamer en een suite hebben. Het huis heeft een achthoekige prefabserre van PVC en daarachter een gazon van vijftig meter diep met hier en daar dreigende coniferen. De Bradshaws kunnen zelfs prat gaan op een bijkeuken (en een bijkeuken is toch echt het bewijs dat ze het

gemaakt hebben?) met grijs gemarmerde gelamineerde werkbladen.

Manon roept ‘Hallo?’ door het huis en laat haar sleutels kletterend op een glazen tafeltje in de hal vallen (een irritant ding waarvan niemand de moeite neemt om het weg te halen – alle ideeën over verbeteringen aan het huis die in woeste nachtelijke dromen ontkiemen gaan in de hectiek van de dag verloren). Ze ruikt een kooklucht – van wat Solly dan ook voor avondeten heeft gehad.

Ze staat in de deuropening van de woonkamer, meteen al teleurgesteld door wat ze voor zich ziet: een havermoutkleurig vergezicht, waarin de kroonluchter stijfjes van het lage plafond neerdaalt (een kwelling van een plafond – zo af en toe heeft ze het idee dat het steeds verder naar beneden komt en haar op een dag zal vermorzelen). In de bank en de twee stoelen, extra breed en log, kan Manon helemaal wegzinken, zo diep dat ze vaak het gevoel heeft dat ze erdoor wordt verzwolgen. Alles is beige, zodat er een gerieflijke havermoutpapachtige sfeer hangt. Ze wonen hier nog maar net en ze heeft nu al heimwee naar de hoge plafonds in het victoriaanse Londen.

‘O Fly, speel maar geen Temple Run met hem,’ zegt ze, terwijl ze haar jas uittrekt. ‘Zijn hersens zijn nog lang niet volgroeid.’

‘Hij is er dol op,’ reageert Fly, zonder op te kijken van de iPad waar hij overheen gebogen zit, met Solly op zijn schoot genesteld. Manon loopt terug om haar jas over de trapleuning te hangen en haar tas onder aan de trap te laten vallen. *Waar is Ellie? Aan het werk?* Ze heeft dienst van halfacht ’s ochtends tot halfvier ’s middags, of van halftwee ’s middags tot halfnegen ’s avonds, en dat heet dan parttime. Ze staat doorgaans de hele dienst op haar benen, soms kan ze zelfs geen pauze nemen. Als ze een reeks avonddiensten heeft, heeft ze Solly de volgende dag vaak de hele dag, omdat ze geld probeert te besparen op de oppas (Ellies angst voor armoede bepaalt veel in huis). Dan ligt ze op de bank te doezelen terwijl hij zit te spelen en *Peppa Pig* aanstaat. Volgens

Ellie is dit wel de ergste tijd om voor de National Health Service te werken. Het management is geobsedeerd door targets en budgetten, elke dienst is onderbemand. Geen liefde, alleen beperkingen en een algemeen gevoel van onder druk staan. Maar haar zus is de laatste tijd ook een meester in het ontwijken geworden, ze is druk bezig met niets. De stress en spanning vermengen zich met onverklaarde afwezigheden. ‘Mijn dienst liep wat uit, sorry.’ Of: ‘Sporten. Duurde wat langer.’

Manon kijkt fronsend naar de kinderen: ‘Hij zou het ook leuk vinden om zijn gezicht in een zak Haribo te stoppen, maar dat betekent niet dat het mag, hè?’ Ze beent naar hen toe en pakt de iPad uit Fly’s handen. Solly werpt zich, heel voorspelbaar, krijsend op de vloer, met al zijn ledematen uitgestrekt. Een uitbarsting van passie van hun één meter hoge Vesuvius. Solomon Bradshaw is blij of boos. Twee uitersten zonder middenweg.

‘Kijk nou wat je hebt gedaan,’ zegt Fly.

Ze is nog niet thuis of ze wordt al gehaat.

‘Waar is Ellie?’ vraagt Manon, die de iPad blijft vasthouden en zich afvraagt waar ze hem deze keer zal verstoppen. In de schuur? In de vriezer? Dit is het mirakel van het ouderschap: achter elk dieptepunt ligt een nog dieper dieptepunt, dat je nooit had gedacht te zullen bereiken.

‘Ze is weg.’

‘Weg? Waarheen? Naar haar werk?’

‘Geen idee.’

‘Hoe lang ben je hier al alleen met Solly?’

Als ze dienst heeft, had ze moeten regelen dat Manon dat kon opvangen. Of ze is ergens aan het feesten – de hemel verhoede het! – zodat Manon met pijnlijke spieren en aangespannen biceps de weegschaal met over en weer verleende gunsten in haar eentje omhoog moet houden. Een leven met kinderen heeft het gemeenste in Manon naar boven gehaald – ze houdt voortdurend de score bij.

Fly is opgestaan en tilt Solly’s stijve lijfje van de vloer. ‘Nog niet

zo lang,' zegt hij. 'En ik vind het ook helemaal niet erg. Kom op, mannetje, je moet in bad.'

Manon ziet hen naar de trap lopen. Solly's gezicht is rood aangelopen, zijn lijfje schokt van het woedend ademhalen, zijn kleine mollige handjes met gespreide vingertjes liggen op Fly's kortgeknipte haar.

Ze ploft neer in een leunstoel en voelt dat haar vermoeidheid zich vermengt met genegenheid voor haar geadopteerde zoon, die veel ouder is dan zijn kalenderleeftijd. Ze wordt er vaak door overspoeld: trots op zijn leervermogen, op zijn vriendelijkheid, zijn zachtaardige gedrag, zijn fatsoen, zijn zorg voor Solly.

Solly's missionstatement, dat hij uit volle borst roept terwijl hij de planken van de kast probeert te beklimmen op weg naar de koektrommel, is: IKKE DOEN! Hij kan paars aanlopen bij het vooruitzicht dat er aan zijn autonomie wordt getwijfeld – als hij bijvoorbeeld de auto niet mag starten of zijn buggy niet blindelings het aanstormende verkeer in mag duwen, een slak niet mag opeten of niet mag wegrennen met de sleutel van de achterdeur. Warme wangen, boos gezicht, vertrokken door zijn wanhoop, een broek die afzakt tot onder de rand van zijn luier, onmogelijk korte beentjes. Om zijn onredelijkheid wordt (meestal) geglimlacht, vooral als hij, terwijl de tranen uit zijn ogen spatten, verwoed in zijn ogen wrijft en roept: 'IKKE NIET MOE!', alsof de suggestie alleen al een enorme smet is op zijn peutereer.

Ze zou nu best kunnen slapen.

Ze zou de trap op kunnen slaapwandelen.

Ze zou slapend in een pan op het fornuis kunnen roeren.

De baby wriemelt, een zak vol palingen.

Ja, het is lachwekkend dat ze zichzelf ziet als schepper van Fly's beste eigenschappen. Ze is pas zo kort zijn moeder dat ze zich evenmin voor kan laten staan op zijn goede eigenschappen als dat ze schuld heeft aan zijn slechte. Zijn goedheid is te danken aan zijn alcoholverslaafde moeder, Maureen Dent, die met haar fles cider onderuitgezakt voor *Cash in the Attic* zat (zij

hadden geen geld op zolder, ze hadden niet eens een zolder), en aan zijn broer Taylor, die van hem hield, die voor hem zorgde, waarschijnlijk bijna net zoals Fly nu voor Solly zorgt, als ze erover nadenkt – je houdt immers van een ander zoals er van jou gehouden is. Taylor prostitueerde zich op Hampstead Heath en werd erom vermoord – de moord die Manon en Fly samengebracht heeft. Misschien is zijn goedheid wel te danken aan de genen van zijn Nigeriaanse vader, die Fly nooit heeft ontmoet. Hoe meer Manon met kinderen leeft, hoe meer ze gelooft in de invloed van de genetica.

Fly is kind noch puber, hoewel Manon hem als ze moest kiezen eerder bij het adolescentenkamp zou indelen. Mensen die hem ontmoeten, schatten hem vaak vijftien in plaats van twaalf. Ze is gaan beseffen dat de puberteit niet in één keer toeslaat, hij sijpelt aan het eind van de kindertijd geleidelijk aan naar binnen. Vanaf het tiende levensjaar kun je er glimpen van opvangen. Sommigen zeggen al eerder, maar daar weet ze niets van. Het is net een lakmoespapiertje dat blauw wordt als de hormonen beginnen te stromen.

Fly kan een situatie sneller inschatten dan zij. Als er bij hem in de buurt iets fout gaat, pikt hij het schuldgevoel op, hij voelt tijdens een gesprek waarom iemand zich opgelaten voelt. Hij zei een keer over een nogal sadistische gymlerares: ‘Ze doet gemeen tegen ons omdat ze door een blessure geen topsporter is geworden.’ Hij herkent jaloezie zonder iemand erom te veroordelen. Dat doet hij allemaal heel stilletjes, en hoewel zij altijd dacht dat empathie aangeleerd of ontwikkeld werd, lijkt het bij hem wel aangeboren te zijn. De keerzijde is zijn hoogsensitiviteit: een aversie tegen hoge kragen en opgepropte manchetten onder zijn jas, wat betekent dat hij slechts een fractie van zijn garderobe draagt: één geliefde trainingsbroek en één hoodie – met de capuchon naar beneden, drukt Manon hem altijd op het hart, hoewel hij steeds minder nota van haar neemt. Een lange zwarte jongen met zijn capuchon op? Hij zou net zo goed

een plakkaat kunnen ophouden met: ARRESTEER ME MAAR.

Hij lijkt net een ooievaar, hij is een en al ledematen. Het me-rendeel van de tijd zegt hij weinig en is hij niet te peilen. Fly is ongelukkig, dat weet ze wel. Ze weet ook dat dat haar schuld is, en dat kan ze nauwelijks verdragen. Ze heeft hem ontworteld, zijn gevoeligheden blootgelegd, zodat het nu wonden zijn die blootgesteld zijn aan de lucht. Hij is niet zichzelf. Ze hoopt dat hij nog zal wennen.

Zelfs in deze situatie heeft hij nog steeds zijn speelse momen-ten, hij vindt het leuk om dingen ironisch te zeggen. Hij legt weleens zijn arm om haar schouders, torent dan slungelig boven haar uit en zegt: 'Ik ben even weg.' Dan zegt zij: 'Nee, hoor', en hij antwoordt: 'Dat klopt, ik weet niet waarom ik dat zei.' Ze glimlachen erbij naar elkaar. Ze zijn het leuk gaan vinden een nieuw soort gesprekken te voeren, met betekenissen die anders zijn dan wat er gezegd is.

'Wat ben je toch goed met kinderen,' zegt hij tegen haar als ze easylistening gouwe ouwen opzet op de iPod.

Hij is te groot voor een servet en te klein voor een tafellaken. Wat is dat nou? Regels uit *Twelfth Night*, verankerd in haar hersens. Grappig dat ze op school een hekel had aan al dat stampen, het gegiechel en gegaap van meisjes in schooluniform als de regels werden uitgesproken door matte jongens en meisjes die achter-overleunden in hun stoel. De opstellen over *Coriolanus* of *Much Ado About Nothing*. Ze had niet beseft dat die regels haar in de tweede helft van haar leven het meest troost zouden bieden. Misschien wisten de leraren dat wel, hadden ze bij zichzelf ge-dacht: 'Later zijn jullie me dankbaar.'